

INCA REVISTA

Número 30

AGOST - SETEMBRE del 1992

Preu: 100 Ptes.

L'hospital a debat
en parlen els polítics d'Inca

La torxa a Inca
passa com un llamp

ART i POESIA
A SANTA MARIA LA MAJOR

HAN FET
el número 30
d'INCA-REVISTA

Catalina Amer
Anunciació Mª Bauzà
Rafel Pau Cortès
Bernat Forteza
Jaume Gual
Maria Martín
Pere Massutí
Mateu Matheu
Pere Quetglas
Esperança Ramis
Miquel Àngel Rayó
Pere Rayó
Antoni Rodríguez

ADMINISTRACIÓ:

Delegació d'Inca d'OCB

EDITA:

Inca-Revista.
OBRA CULTURAL BALEAR
D'INCA.
Apartat de Correus 156
Carrer Vidal, 5

DIPÒSIT LEGAL PM 451-1986

IMPRESSIÓ: I. Llevant.

*La responsabilitat dels articles signats
recau únicament damunt els seus
autors*

Portada d'un llibre amè de Joan Fuster. És el núm. 53 de la col·lecció MOLC (tapes grogues) d'Edicions 62. La seva prosa segueix el consell de Josep Pla: *Fes que llegir en català no sigui una tortura.*

Jocs Olímpics

Ja som ben entrada la canícula d'aquest estiu 92. I amb ella arribà el gran esdeveniment de l'any: els **Jocs Olímpics de Barcelona**. Mai la llengua catalana i les quatre barres afegides a l'esport havien tengut la repercussió planetària que han tengut. A partir d'ara, explicar a l'estranger que som una cultura distinta a l'espanyola de la comunitat nacional majoritària de la península serà un poc més bo de fer. Explicar, per exemple, que per a nosaltres ens és més fonamental l'obra d'un Joan Fuster, posem per cas, que la de Camarón de la Isla (per molt que ens pugui agradar el flamenc), ja que parlem de dos morts recents.

Un gran repte iniciat amb il·lusió ja fa uns anys i que finalment ha culminat després d'un enorme esforç sobretot fet pels catalans del Principat, que amb valencians i mallorquins som la nació que -en proporció als habitants- aporta més a l'Estat. A Inca n'hi va haver també d'il·lusió, però... la flama passà de llarg pel poble -mirau la foto on passa com un llamp pel *Novedades*-, fent-se el relleu a l'inquera **Trinitat Martínez** devers la carretera de Sineu. Tot un símptoma d'**altres coses**, com ara la inversió de l'Hospital Comarcal a Inca, que **no haurien de passar de llarg**. Hem pensat, després de les polèmiques del passat juliol als diaris provincials i a les televisions locals, que les nostres primeres autoritats n'havien de parlar. Això no ha fet més que començar. (Valga l'exemple de Manacor).

Com de llarg tampoc va passar per nosaltres aquesta mescla de **religiositat, art i poesia inèdita** que enrevoltaren a les acaballes del mes de Maria, i encara ara, nostra Dona inquera SANTA MARIA LA MAJOR.

Esperem que els llibres que trieu -entre els que us recomanem la Corona Poètica editada per l'Ajuntament sota el mestratge del canonge P.J. Llabrés- siguin una bona companyia sota el sol d'aquest estiu tan ple d'esdeveniments. ■

SUMARI

AL VOLTANT DE STA. MARIA LA MAJOR,

	Pàgs.
ART MARIÀ INQUER	15 a 18
CORONA POÈTICA	19
XXVè. ANIVERSARI CORONACIÓ PONTIFÍCIA	14

L'Hospital a debat 4 a 9

Activitats OCB	22 a 27	Conversa	20 a 21
El Constància puja a 3 ^a .	30 a 31	Educació	11 a 12

Canon

COPIADORAS - CALCULADORAS - M.E.E. - FAX

AVDA. CIUTAT DE LLOMPOC, 146
antes: GRAN VIA COLON.

TEL. 505391 - FAX. 505125

INCA

Jaume Armengol,
PSOE

1.- ¿Quin hospital considera prioritari, el d'Inca o el segon de Palma?

El d'Inca, essent-ne, tanmateix, solidari amb d'altres, entre ells el segon de Palma, per descongestionar *Son Dureta*.

2.- ¿Quans de llits creu que hauria de tenir l'hospital d'Inca?

Els suficients per a la població de la Comarca, però basant-se amb la humanització del servei. Entre 165 i 200.

3.- ¿S'ha de dur endavant aquesta construcció amb capital públic o privat? En el cas que sigui una inversió pública, ¿qui creu que l'hauria de fer: l'INSALUD, la Comunitat Autònoma o conjuntament?

Amb capital **públic**, INSALUD, encara que tampoc no renunciaria a una financiació conjunta, si calgués.

4.- ¿En quin termini creu que hauria d'entrar en funcionament el futur hospital d'Inca?

L'Hospital d'Inca, basant-me en realitats crues, jo diria que seria un èxit que es posàs en marxa a les acaballes d'aquest segle. Una altra cosa molt distinta són les necessitats.

5.- ¿Què en pensa que es desviïn les inversions cap altres llocs de l'Estat, amb celebracions i obres faraòniques, i es tengui marginada la nostra Comunitat?

Si és així com afirma vostè no en puc pensar bé. Tanmateix, qualsevol afirmació ha d'anar acompanyada de proves, xifres i comparances, del contrari cal qualificar-la d'afirmació gratuïta.

"... seria un èxit que es posàs en marxa a les acaballes d'aquest segle"

6.- ¿Quines mesures de pressió s'haurien de fer per aconseguir l'hospital d'Inca?

Sóc una persona dialogant per natura. Crec en el diàleg i en la capacitat de raonament i convenciment de les persones, evidentment en un Estat de Dret. Molt distint seria si parlàssim d'una Dictadura. ■

Es siurell

Carrer Llevant, 19
Telèfon 88 00 86
07300 INCA

Restauraciones INCA
restauración muebles
y antiguedades

G. Luque, 76
T. 50 5559

Inca

Joana Maria Coll, Unió Mallorquina

RESPOSTES:

1.- Rotundament, el d'Inca. Per raó que els servicis s'han d'acostar al ciutadà perquè siguin eficients. Ens estranya que el PSOE no ho entengui així amb qüestions fiscals (*Delegació d'Hisenda*), laborals (INEM), judicials (Jutjats), etc. etc.

2.- Perquè la sanitat sigui humanitzada i eficient creiem que 200 llits són els necessaris. Així ho recomana l'*Organització Mundial de la Salut (OMS)*.

3.- La construcció de l'hospital d'Inca s'ha de dur endavant amb **capital públic**. Aquesta inversió l'ha de fer l'organisme que té competències i, en aquests moments, la nostra Comunitat no té competències plenes en Sanitat.

4.- L'empresa privada fa un hotel de mil places en un any. Per fer un hospital de 200 places, ¿vostè dirà? Tan sols hi falta voluntat per fer-ho i gestors competents.

5.- Fa més de vint anys que s'estan desviant les inversions del Govern Central, tot i que en aquests darrers anys el PSOE n'ha multiplicat el pressupost. Veiem més inversions en unes zones determinades. Pensam que ens segueixen discriminant greument.

**"... No serien necessàries
... mesures de pressió si
el PSOE tengués una
mica més de sensibilitat
social"**

6.- No serien necessàries mobilitzacions ni mesures de pressió si el PSOE tengués una mica més de sensibilitat social.

Perfectament es pot fer l'Hospital de 200 places a Inca i després un de 300 places a Palma. Es cobririen, així, totes les necessitats de l'illa. ■

Cooperativa Pagesa de Mallorca

Avinguda dels Reis Catòlics, 53

INCA Mallorca

Tel 503124

CENTRO DE IDIOMAS

INGLES
ALEMAN

FRANCES
SUECO

ITALIANO
PORTUGUES

Hostals, 54-1.º - Tel. 88 06 25 - INCA (Mallorca)

Pere Rotger, Partit Popular

1.- El d'Inca, sense cap dubte. És una necessitat imperiosa i, a ben segur, descongestionarà Son Dureta.

2.- Per donar un bon servei i fer un hospital més humanitzat a la vegada que sigui realista pel seu manteniment, unes 200 places.

3.- Crec que hauria de ser amb capital públic costejat per l'INSALUD, ja que seves són les competències actualment. Ara bé, en cas de mancança de recursos públics, estam a favor de la iniciativa privada; però perquè això sigui adient, l'INSALUD hauria de concertar seriosament i donar plenes garanties de continuïtat al capital privat.

4.- Primer, aprovar-se ja, ara mateix. Si així es fa, en dos anys podríem gaudir d'un hospital comarcal a Inca.

5.- Pens que el Govern Central abans de fer obres faraòniques, primer, hauria d'atendre les nostres necessitats (que són moltes); hauria de res-

pectar les decisions del nostre Parlament (Pla Directori Sanitari) que considera, entre d'altres coses, prioritari l'hospital comarcal d'Inca abans que el segon de Palma; i complir allò promès, com és ara el Pavelló Cobert Escolar M-3 d'Inca, que a hores d'ara hauria d'estar ple de nins i nines fent esport.

En definitiva, que transferesqui d'una vegada per totes les competències i, ben segur, que ens anirà millor.

"... l'INSALUD... que clarifiqui com... vol concertar amb la iniciativa privada"

continua...

INSTITUT DE PSICOLOGIA INCA

- * Psicologia escolar
- * Psicologia clínica (adults i infants)

HORARI DE CONSULTES:

17,30 h. - 20.30 h. de dilluns a divendres

10 h. - 13 h. dimecres i dissabtes

Tel. 88 12 82

C/. PEREZ GALDOS, 147 BAIXOS - INCA.

GUARDERIA MENUTS

Avinguda Germanies 43-45-47

Tel. 50 33 87

07300 INCA - Mallorca

MATRICULA ABIERTA

PERSONAL

ESPECIALIZADO

Sa Lluerna

flor
artesanía
decoració

C/. Agua, 1

Tel. 50 49 05

INCA

- Colchas
- Cortinas
- Edredones
- Cuadrantes

Llanflex

*Bazar del Colchón
y del Bebé*

Calle Hostals, 3
Teléfono 50 55 82

Plaza España, 33

07300 INCA (Mallorca)

6.- Totes. Moure tots els fils. Involucrar a totes les forces polítiques, culturals i socials. En definitiva, fer una gran plataforma reivindicativa.

Pressionar l'INSALUD perquè modifiqui el seu pla o bé perquè clarifiqui d'una vegada per totes com i de quina manera vol concertar amb la iniciativa privada.

Si això no és suficient, creiem que s'haurien d'emprendre mesures de pressió de tot tipus: concentració de ciutadans davant la Delegació del Govern, sensibilitzar a tota la societat i lluitar fins aconseguir allò que tots volem: l'hospital comarcal d'Inca a INCA. ■

Àngel Garcia,
Independents d'Inca

1.- *Independents d'Inca* des del seu naixement té clar el seu objectiu: el creixement de la nostra Ciutat i de la seva zona d'influència.

"... un segon... a Palma al mateix temps que el d'Inca o després, però en cap cas abans"

Sense cap dubte és del tot necessària per a Inca la construcció d'un hospital comarcal que tendria bàsicament les funcions de descongestió dels hospitals de l'INSALUD de Palma (bàsicament *Son Dureta*) i, d'altra banda, la creació d'un nucli de serveis que enrevoltarien el nou hospital que, en tot cas, potenciarà la nostra ciutat d'Inca.

Per tant, sense cap dubte, *Independents d'Inca* creu que és del tot prioritari l'hospital d'Inca, sense perjudici de la necessitat de la construcció d'un segon "gran hospital" a

PELUQUERO
SALON ESTETICA

Calle San Bartolomé, 49 - Tel. 50 30 13 - INCA
Para mayor comodidad RESERVE HORA

SB Sebal, c. b.

C. I. F. E 07 - 221856

Avda. Reyes Católicos, 99
Teléfono (971) 502846

07300 INCA
(Mallorca)

SAEZ-TORRENS, S.A.
Concesionario Citroën

CITROËN

C/. Juan de Austria, 104-110
Teléfono 50 12 52
07300 INCA (Balears)

[VE DE LA PÀG. ANTERIOR]

Palma, al mateix temps que el d'Inca o després, però en cap cas, abans.

2.- Aquesta qüestió en cap cas és política, sinó exclusivament tècnica. Encara que el percentatge del 0'8% per habitant resident dins la zona d'influència no seria gens ni mica disbaratat.

3.- Creiem que optaríem per una iniciativa o per l'altra segons la qualitat de les prestacions ofertes. En tot cas, el més important és el bon funcionament de l'hospital, sia amb una inversió pública, privada o mixta.

4.- El més curt possible.

5.- En cap cas s'ha de vulnerar el principi constitucional de solidaritat.

6.- L'objectiu final justifica qualsevol tipus de pressió, dins el respecte a les persones i dels seus drets inviolables. ■

Bernat Amengual, PSM

1.- Estic en total desacord amb el plantejament del problema. El PSOE empra l'estratègia de dividir l'opinió pública per a amagar el dèficit d'inversions públiques de l'Estat a Mallorca.

En el cas de l'hospital enfronten inquers contra ciutadans de Palma i la seva àrea d'influència. Si el problema es planteja així, una vegada més guanyarà el centralisme macro-cefàlic de Ciutat a la Part Forana i els inquers en sortirem perdent. Cal tenir present que a Palma n'hi ha

més d'un d'hospital: Son Dureta es pot comptar com a dos (general i materno-infantil), l'Hospital General, la Creu Roja, la clínica Verge de Lluc, l'Hospital Militar, el Joan March a Caubet, a més a més, de tota la xarxa privada (Policlínica Miramar, Rotger, Planas, Femenias, Juaneda). Entre l'oferta pública, privada i militar Palma en té molts de llits hospitalaris. La comarca d'Inca, cap.

Per criteris de distribució geogràfica de la xarxa hospitalària i per criteris d'atenció a població desatesa és inqüestionable que EL PROPER HOSPITAL QUE ES CONSTRUESQUI A MALLORCA S'HA DE CONSTRUIR A LA COMARCA D'INCA. Per estructura viària així com per serveis complementaris és lògic que estigui ubicat a Inca.

Opin que és impresentable el fet que una Comunitat que durant una sèrie d'anys ha estat la primera de l'Estat en renta *per capita*, segur també que d'impostos *per capita*, estigui molt per davall de la mitjana estatal de llits hospitalaris per habitant. Tot això sense comptar la població flotant, que en el nostre cas és desproporcionada. S'han de construir, per tant i per aquest ordre, els hospitals de Manacor, Inca i segon de Palma.

Una altra punt que cal desemascarar de la demagògia del PSOE és que si accepta que l'hospital d'Inca sigui privat-concertat amb l'Insalud, ¿per què no signa, ara mateix, l'Insalud concerts amb les clíniques privades, per resoldre el problema sanitari de Palma?

2.- Els tècnics recomanen que en tenguí entre 160 i 200. També diuen, que més important que el nombre de llits és que l'equipament sia tecnològicament capdavanter, per tal de poder accelerar les fases de diagnosi i tractament i així reduir els dies d'estada per persona atesa.

3.- L'Hospital d'Inca l'ha de construir el qui tenga les competències i els diners. Les

competències les té l'Insalud i els diners dels nostres impostos el Ministeri d'Hisenda del Govern de Madrid. Les Institucions públiques tenen obligació de satisfer les necessitats bàsiques dels ciutadans o, si més no, amb aquest fi recapten els impostos. La salut és un dret i una necessitat bàsica. Crec, per tant, que el primer hospital que es construesqui a Inca ha de ser PÚBLIC. Entenc que la iniciativa privada pot bastir tants hospitals com vulgui, però que té una funció diferent: complementària i/o especialitzada. Està molt bé que hi hagi clíniques i/o institucions privades com la Barraquer, Dexeus, Rupert etc., però la xarxa bàsica ha de ser de titularitat pública.

"Entre l'oferta pública, privada i militar Palma en té molts de llits hospitalaris. La comarca d'Inca no en té cap"

Pel que ens han deixat saber, ni les competències de recaptació d'imposts ni les de sanitat estan dins del paquet a transferir del Govern Central a l'Autonòmic signat pel PP i el PSOE. Ara bé, D. Gabriel Cañellas declarà, al seu dia, que a canvi de signar el "Pacte Autonòmic" la Comunitat Autònoma Balear rebria uns quaranta-cinc mil milions de pessetes per a invertir en infraestructura. Desconec si l'Hospital d'Inca entra dins la gratificació per signar el pacte.

4.- Si féssim una enquesta a les persones que han hagut d'anar personalment a rebre atenció o bé han hagut d'acompanyar un familiar a algun dels hospitals de Palma (perquè n'hi ha més d'un), m'imagin que dirien que fa deu anys que hauria d'estar en funcionament. Si ho demanéssim a la resta de ciutadans, m'imagin

que contestarien que demà mateix. Personalment, som de l'opinió dels primers.

5.- El fet de militar al PSM-Nacionalistes de Mallorca implica creure que som un Poble i que tenim el dret i la capacitat d'autogovernar-nos. Un dels avantatges que tendriem en qualitat d'independents (o confederats amb sobirania econòmica) és que ens estalviàrem part dels vuitanta mil milions de pessetes que ens costa CADA ANY als ciutadans de les Illes Balears i Pitiüses, segons diuen els economistes, mantenir l'Estat espanyol.

Els nacionalistes del PSM creim amb la solidaritat i estam disposats ajudar tots els Pobles (tan de l'Estat com també de l'estranger) que ho han de menester, que en són massa. Una cosa ben diferent és haver de finançar trens d'alta velocitat mentres nosaltres hem d'anar, amb un trenet del tercer món, malgrat la bona voluntat que hi posen els actuals gestors de la FEVE, així com tenir una pèssima xarxa de carreteres i una xarxa sanitària de la que ja n'hem parlat.

6.- Depèn:

Si l'hospital ha de ser de capital privat, crec que no cal fer gaire cosa. Sembla que el PSOE i el PP ja ho tenien concertat, segons es pot deduir de les manifestacions del Conseller de Sanitat i del portaveu del PSOE, Paco Obrador, al debat de TV-Inca.

Si volem que l'hospital sia públic i que es contruesqui ara mateix, crec que tota mesura serà poca. Cal fer prendre consciència i part a tota la gent que ens envolta i, mitjançant els mètodes coneguts i habituals, pressionar els polítics del PSOE per fer-los canviar el criteri.

L'AJUNTAMENT D'INCA ÉS UN CATALITZADOR INDISPENSABLE PER A FER FRUITAR QUALSEVOL INICIATIVA CONDUENT A ACONSEGUIR UN HOSPITAL PÚBLIC PER A INCA. ■

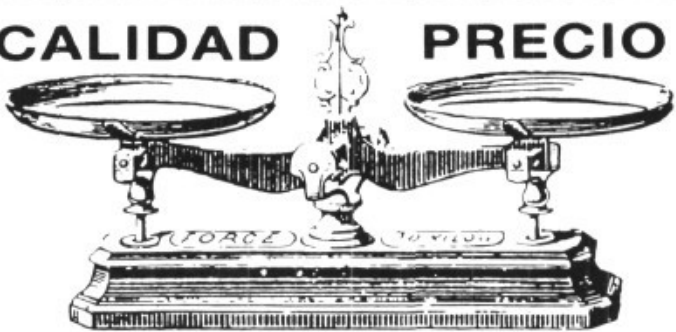
INCA & REVISTA

Preguntes adreçades als partits polítics amb representació municipal:

1. ¿ Quin hospital considera prioritari, el d'Inca o el segon de Palma ?
2. ¿ Quan de llits creu que hauria de tenir l'hospital d'Inca ?
3. ¿ S'ha de dur endavant aquesta construcció amb capital públic o privat? En el cas de sigui una inversió pública, ¿qui creu que l'hauria de fer, l'INSALUD, la Comunitat Autònoma o conjuntament ?
4. ¿ En quin termini creu que hauria d'entrar en funcionament el futur hospital d'Inca ?
5. ¿ Què en pensa que es desviïn les inversions cap a altres llocs de l'Estat, amb celebracions i obres faraòniques, i es tengui marginada la nostra comunitat ?
6. ¿ Quines mesures de pressió s'haurien de fer per aconseguir l'hospital d'Inca ?

CALIDAD PRECIO

SUPER INCA

Carrer can Vidal, 36

07300 INCA (MALLORCA)

Restauraciones INCA

restauración muebles
y antigüedades

G. Luque, 76
T. 50 5559

Inca

PERELLÓ
AUTOESCUELA

Preparación para la obtención de los permisos de la clase:
A1, A2, B1, B2, y C1 (Camión)
Clases *TEORICAS* y *PRACTICAS* durante todo el día
Bisbe Llompart, 111 Entl°. Tel. 50 28 64. INCA

Clavells *can Llorenç Rigo*

Carretera Palma - Inca
Telèfon 50 46 90

CONCESSIONARIO OFICIAL

Automotor Inca s.a.**EXPOSICION Y VENTA**

CARRETERA PALMA ALCUDIA, KM 29 (Junto Gasolnara)
Tel. (971) 50 16 50 - 54
07300 INCA (MALLORCA)

Sábados por la mañana abierto.

¿Per què una reforma del sistema educatiu?

Tot i que pugui ésser discutible, m'atrevesc a fer algunes consideracions sobre el sistema educatiu actual i les seves mancances, per altra part pot ésser interessant veure, breument, les principals aportacions del nou sistema.

Era necessari donar solució als problemes estructurals, específicament educatius.

RAONS QUE SEMBLA PODIEN FER NECESSÀRIA LA REFORMA:

En el sistema educatiu actual hi podem analitzar algunes insuficiències i disfuncionalitats:

- Manca de configuració del tram educatiu, previ a l'escolaritat obligatòria (Educació Infantil). Aquesta pràcticament estava en mans de la iniciativa privada, sobretot en el tram 3 a 6 anys. Les escoletes infantils (guarderies) també eren d'iniciativa privada i, en alguns llocs, d'iniciativa municipal.
- L'escolaritat obligatòria acaba als 14 anys mentre que l'edat mínima per poder accedir al món del treball està en els 16. Molts d'alumnes no seguien i anaven abans a fer feina.
- Hi ha una doble titulació al final de l'EGB, que marcava, ja als 14 anys, als joves, fent una diferència, que molt sovint tenia unes implicacions socials.
- L'actual Formació Professional es presenta com una via secundària, ensenyança massa acadèmica i allunyada del món productiu. Els alumnes que no havien aprovat l'EGB, fracassaven a l'FP perquè aquesta presentava tot un seguit d'assignatures similars al BUP, encara que amb un nivell d'exigència no tan alt.
- El BUP, que a la *Llei Villar*

Palasí de 1970 es presentava com a "unificat" i "polivalent", ha resultat massa academicista, i en cap cas terminal, sempre propedèutic, en el sentit de què només prepara per anar a la Universitat, mai per al món del treball. Per això de cada any hem vist amb més freqüència com alumnes, que havien acabat el BUP, passaven per FP2 per tal d'aconseguir una qualificació laboral necessària i que el BUP no els havia donat.

- Es produeix un desajust entre les característiques de la demanda de la societat i les condicions de l'oferta en l'àmbit de l'Autonomia Universitària.

TRETS FONAMENTALS A RESSALTAR DE LA NOVA ORDENACIÓ:

- L'educació, en el seu nivell bàsic, s'estén a tota la població fins als 16 anys. L'alumne haurà de prendre la decisió sobre el seu futur dos anys més envant que ara, això pot fer que tenguin més maduresa intel·lectual i humana a l'hora de planificar el seu demà.
- La nova Llei vol aconseguir donar resposta a la progressiva integració de la nostra societat

en el marc de la Comunitat Europea, fet que exigeix afrontar la competitivitat, mobilitat i lliure circulació de mà d'obra.

- Davant l'accelerat canvi dels coneixements i dels processos culturals i productius, es pretén adaptar el sistema educatiu a les noves realitats que aquest canvi reporta. Per això es dóna tanta importància a les noves tecnologies i a l'adaptació de la nova formació professional.

OBJECTIUS FONAMENTALS I BÀSICS DE L'EDUCACIÓ:

Les lleis, decrets i ordres ministerials sempre presenten, abans d'entrar al seu articulat, normalment al preàmbul o introducció, tot una càrrega d'intencionalitat i principis bàsics d'interpretació de la norma que s'ha de desenvolupar.

De la lectura del preàmbul de la LOGSE n'he tret els que ja consideren objectius bàsics i fonamentals de l'educació en general i de la nova llei. Els resumiria breument:

- 1.- Proporcionar una formació plena, que faci possible a l'educant:
 - a) Arribar a conformar la seva pròpia i essencial identitat.

- b) Fer-se amb una concepció exacta de la realitat que l'envolta.
 c) Conèixer i fer una valoració ètica i moral d'aquesta mateixa realitat.

2.- Desenvolupar la capacitat de l'home per exercir, de forma crítica i en una societat plural, la llibertat, la tolerància i la solidaritat.

3.- Conèixer i exercitar els valors que fan possible la vida en societat avui, en la doble vessant individual i comunitària.

4.- Adquirir hàbits de convivència i respecte mutu.

5.- Preparar per a la participació en les distintes activitats de la societat.

6.- Aconseguir avançar en la lluita contra la discriminació i la desigualtat.

7.- Rebre els coneixements i sabers que assegurin una millor adequació i resposta a les creixents i canviants necessitats col·lectives.

Sens dubte cada un d'aquests punts és motiu de reflexió profunda i tots, pares, ensenyants i alumnes, en podem treure unes conclusions i fer-ne unes adaptacions diàries a l'escola i a la vida.

JAUME GUAL MORA,
Inspector d'Educació

El llarg camí que ha seguit el procés de Reforma

Ja des d'un principi s'abordà el procés de la reforma educativa amb serenor, fora presses, reflexió contínua per arribar a la maduració i a conclusions vàlides i coherents.

Es va creure que el camí millor per arribar a conclusions vàlides era el de l'**experimentació prèvia**, que produiria un procés d'anàlisi i donaria validesa als canvis que es creien desitjables. Per això:

Any 1983: Es donen autoritzacions a determinats centres perquè comencin les experimentacions, ja a partir del curs 1983-84. Entre aquests centres hi ha l'*Institut d'FP Pere de Son Gall* de Lluçmajor. En un principi es pensava en petites reformes a distints trams dels nivells: Cicle superior d'EGB, FP, Preescolar, etc.

Any 1985: L'OCDE (*Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic*), en el mes de desembre, fa públic un document d'anàlisi i avaluació de la realitat educativa del nostre país, basant-se amb un informe sobre el sistema educatiu espanyol, elaborat pel CIDE (*Centre nacional d'Investigació i Documentació Educativa*).

Any 1986: Com a conseqüència de l'informe anterior, es canvia la política educativa del Ministeri, d'uns canvis parcials, que es pensaven fer i ja es feien, es pren la ferma decisió d'emprendre, amb profunditat, una reforma total del sistema educatiu.

Any 1987: Amb la voluntat d'ordenar l'Educació fins a ben entrat el segle XXI, es cregué imprescindible un **ampli consens**, seguint el camí d'un ampli debat, contràriament aquesta Reforma no assoliria els fruits desitjats. Per això el ministre Maravall presenta la *Proposta per al Debat*.

Any 1988: Es completa la proposta amb un document sobre la Formació Professional.

Any 1989: Ja el Ministre Solana presenta el *Llibre Blanc per a la Reforma*. En ell hi trobam reflectides les coincidències en els objectius essencials i incorporades les aportacions fetes amb fonament, com a conclusions del debat, per tots els sectors de la Comunitat Educativa, així com altres estaments, sindicats, partits polítics, associacions empresarials, institucions religioses, etc.

Any 1990: Es presenta al Parlament el *Projecte de Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE)*. Es pot dir que fins al darrer moment el Ministre va dialogar amb les distintes forces i es varen incorporar noves aportacions. En aquestes negociacions fou una peça clau l'actual ministre Pérez Rubalcaba.

Després dels tràmits parlamentaris, el dia 3 d'octubre, es aprova la Llei, aquesta es sanciona pel Rei Joan Carles i es publica el mateix dia al Butlletí Oficial de l'Estat.

XXVe. ANIVERSARI de la CORONACIÓ PONTIFÍCIA de SANTA MARIA LA MAJOR

El passat dia 28 de maig tingué lloc a la nostra ciutat una celebració força important i de caire popular: El XXVe aniversari de la Coronació Pontifícia de Santa Maria la Major. Durant tot el mes de maig es varen celebrar diversos actes en honor a nostra Madona d'Inca.

Un personatge clau en aquest XXVe aniversari fou Mn. PERE JOAN LLABRÉS, el qual organitzà i coordinà de manera brillant els diferents cultes i manifestacions religioses que solemnitzaren i rememoraren aquest XXVe aniversari.

El dia 18 de maig es va inaugurar l'exposició d'art marià en el centre parroquial de Santa Maria la Major on el P. Gabriel Llompart, C.R. pronuncià una conferència sobre "Imatges i figures de Santa Maria a Inca".

Hem de dir que Santa Maria la Major gaudeix d'una simpatia popular, i al llarg del temps, la devoció ha arrelat dins Inca. En tenim força bé de testimonis. Encara avui recordam la multitudinària concentració de gent en el Camp Nou del Constància on tingué lloc la coronació pontifícia en què el Cardenal Arcadi Maria Larraona llorejà nostra Verge el dia 28 de maig de 1967, obtenint del Papa Pau VIe el Breu apostòlic.

Inca ha honorat des de temps immemorial Santa Maria la Major. Ja en el segle XIV (a finals) en què Pere de Sant Joan cisellà aquesta talla gòtica, la devoció mariana ha anat en augment. "SANTA MARIA LA MAJOR NO ES UNA PRESENCIA LLUNYANA DE LA MARE DE DEU QUE CAL ANAR A CERCAR ENFORA, SINÓ QUE ES UNA VIVA I AMOROSA ENMIG DEL POBLE: EN LES PENES I ALEGRIES, EN LES ANGUNIES I ESPERANCES, EN EL TREBALL I L'ESPLAI, EN L'ESPLET I L'ESTRETOR, EN LA FIRA, EN LA MAESTRELLIA, EN LA INDÚSTRIA" (Pere Joan Llabrés i Martorell, "Culte i devoció a Santa Maria, Mare de Déu, a Inca").

El dia 19 de maig Mn. Teodor Suau, director del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca parlà sobre "La verdadera efigie bíblica de Maria de Nazaret".

El dia 21 de maig el P. Josep Amengual, Missioner dels SS.CC., prior de Lluc i professor del CETEM, pronuncià una conferència sobre "Maria, Mare de l'Església".

El dia 25 de maig Mn. Pere Joan Llabrés, professor del CETEM, donà una conferència sobre "El culte litúrgic a Santa Maria, la Mare del Senyor".

El dia 26 de maig, Mn Pere Fiol, historiador i rector de Muro versà sobre "La devoció popular a la Mare de Déu".

Un acte de gran religiositat popular i devoció mariana va ser la Vella de Santa Maria la Major. Legats de tota Inca oferiren una Ofrena de flors a la nostra Verge. Les agrupacions folklòriques d'Inca enboniquiren i brodaren aquesta festa de caire popular i festiu.

Com a cloenda d'aquest XXVe aniversari tingué lloc una celebració eucarística, presidida pel Bisbe de Mallorca, segons els textos confirmats i aprovats per Roma, el dia 6 de maig de 1992. Segons Mn. Pere Joan Llabrés, el DIA DE SANT ABDON I SANT SENÉN, la missa serà ara segons els textos aprovats per la Congregació de Sagraments i del Culte. INCA, PER TANT, TÉ DUES MISSES PRÒPIES APROVADES PER LA SANTA SEU.

Un esdeveniment digne d'elogi i d'aplaudiment fou la reinstauració del ball dels cossiers per la Revetla d'Inca. Encara que no tenim una documentació escrita d'aquesta DANSA RELIGIOSA i una de les més antigues i típiques de Mallorca, a Inca també es ballava el ball dels cossiers. Segons les persones que han fet aquesta recerca, feia més de cent anys que a Inca no es ballava aquesta dansa i que de cap manera és

una innovació sinó una recuperació. Un valor folklòric que Inca havia perdut i que hem recobrat. "LA DANZA RELIGIOSA SIGUIÓ PRACTICÁNDOSE CON TODA SEGURIDAD EN LOS TEMPLOS DE LA ISLA; PUES EN NUESTROS DIAS AUN LOS "COSSIERS" DE MONTUIRI Y ALGAIDA, DE LOS QUE HABLAREMOS MÁS ADELANTE, DANZAN DURANTE EL OFERTORIO Y DANZARON LOS DE ALARÓ, SINEU, INCA, MANACOR Y OTROS PUEBLOS, A PESAR DE LA REAL CEDULA QUE DIERA CARLOS III EN 1777, PROHIBIENDO LOS BAILES EN LA IGLESIA, ATRIOS Y CEMENTERIOS" (Antonio Galmés, "Mallorca, Menorca, Ibiza. Folklore").

Sembla que a Inca, com a altres pobles de Mallorca, es varen prohibir aquestes danses per la mateixa església, ja que els rectors i vicaris creien que aquesta dansa dificultava el culte religiós.

En un proper número parlarem dels cossiers a Inca amb un gran coneixedor del nostre ball folklòric a Inca: Joan Huguet. ■

BERNAT FORTEZA

TAULA DE SANTA MARIA D'INCA. Joan DAURER,
Segle XIV.

Sta. M^a. la Major amb corones distintes.

L'ART MARIÀ INQUER

L'exposició organitzada, amb motiu del XXV^è. Aniversari de la Coronació Pontifícia de Santa Maria la Major, el passat mes de maig, ens va sorprendre molt gratament. Els ciutadans d'Inca no tenim ocasió de poder veure exposicions de gran qualitat i per tant volem agrair la seva organització a totes les entitats i persones que feren possible aquesta mostra i molt especialment a Jaume Puigserver, rector de Santa Maria la Major, a Pere-Joan Llabrés i Martorell, a Gabriel Llompart i a Joana M^a. Palou.

També es força interessant el catàleg que es va editar amb motiu d'aquesta exposició que conté, a més de les obres reproduïdes, escrits de les persones abans esmentades.

D'entre l'obra pictòrica exposada, voldria destacar, primerament, la *Taula de Santa Maria d'Inca*, obra de Joan Daurer, pintor d'origen català. Formava part del tríptic que era el retaule major de l'antiga parròquia d'Inca en el segle XIV i és una de les obres cabdals de la pintura gòtica mallorquina. La figura de la Mare de Déu es representa sobre un fons daurat i aguanta amb el braç esquerre el Nin Jesús i li ofereix, amb la mà dreta un ocell. El Nin sosté amb les dues mans una cinta que duu la inscripció: *Ego sum lux mundi* (Sóc la llum del món). Sota els peus de la Mare de Déu hi ha quatre escuts, repetits de dos en dos; el centrals representen l'escut d'Inca i en cadascun dels dos laterals s'hi troben tres brotets de mata. Aquests darrers deuen correspondre a la família del donant. Tancant la taula, per la part inferior, es veu una inscripció que diu: "JOAN DAURER, PINTOR, M'A PINTADE L'ANY MCCCLXXIII".

És la primera obra medieval mallorquina datada i signada.

Les dues taules de Pere Terrencs, pintor de la segona meitat del segle XV, són les altres pintures gòtiques que es conserven a Inca. Possiblement eren les taules laterals d'un tríptic. Una d'elles representa *El matrimoni de sant Joaquim i santa Anna i l'Anunciació a Maria*. És molt interessant l'expressió dels dos esposos que s'abracen baix de la mirada d'un àngel; a la part superior hi trobam l'escena de l'Anunciació. El detall i el paisatge que es veu per una finestra mostren l'arribada de les influències de la pintura flamenca a Mallorca. L'altra taula representa *La Visitació de Maria a santa Elisabet i el naixement de Jesús*. A la part inferior hi ha la Mare de Déu jove amb una gran cabellera conversant amb santa Elisabet i a la part superior es representa el naixement de Crist. Al fons i a la banda esquerra hi trobam una casa en ruïnes i a la dreta un paisatge.

Del segle XVI sobresurten les pintures de Mateu Llopis, jove, totes elles conservades en el Monestir de Sant Bartomeu: *El taller de Natzaret, Crist a la tomba entre Maria, sant Joan i Maria Magdalena* i *El retaullet de la Mare de Déu del Roser*. Els Llopis, pare i fill, treballaren per moltes esglésies de Mallorca i pel Monestir de les monges jerònimes d'Inca. De formació valenciana, són uns dels pintors més destacats del segle XVI.

També s'exposaren moltes pintures anònimes de tema marià, algunes prou interessants com *La Sagrada Família*, d'inicis del segle XVII, quadre conservat a les monges tancades que té una predel·la amb quatre escenes de la vida de Jesús; o *Santa Maria la Major*, del segle XVIII, tela que cobria el cambril de la Mare de Déu.

TAULES de Pere Terrencs, conservades al Monestir de Sant Bartomeu, Segle XV.

LA PIETAT.

Capella de les ànimes.
Església parroquial de
Sant Domingo,

Finals del Segle XVII

Gran part de les escultures corresponien a l'època barroca (segles XVII i XVIII). Algunes d'elles formen part de retaules com *La Pietat*, talla policromada de finals del segle XVII que es troba a la capella de les Animes, a l'església de Sant Domingo; la *Mare de Déu de l'Esperança*, de principis del segle XVII, a l'església de Sant Francesc; la *Mare de Déu de la Candelera*, del segle XVII, que es conserva a l'església del monestir de sant Bartomeu; o la *Mare de Déu morta*, talla policromada del segle XVII, de l'església de Sant Domingo. Altres són imatges processionals com *La Dolorosa*, del segle XVIII, que es un simple maniquí per vestir i tan sols la cara i les mans són tallades i policromades; o la *Mare de Déu dels Angels*, del segle XVII, que es troba a Sant Francesc. Anteriors a l'època barroca, del segle XVI, són la *Mare de Déu Morta* de l'església de Santa Maria la Major i la *Mare de Déu de Gràcia*, obra de Gabriel Mòger, que es conserva al Convent de sant Francesc.

Finalment s'exposaren objectes de culte com dos reliquiaris, bacinnes, una capa pluvial, antigues gonelles de Santa Maria la Major i el Nin Jesús etc. Destaca un Píxide, de plata, del segle XIV, amb el que es portava el viàtic als moribunds.

Creiem que l'art religiós a Inca és prou important per a repetir exposicions d'aquest tipus i, tal volta, per crear, com ja s'ha dit en alguna ocasió, un museu d'art religiós a la ciutat. ■

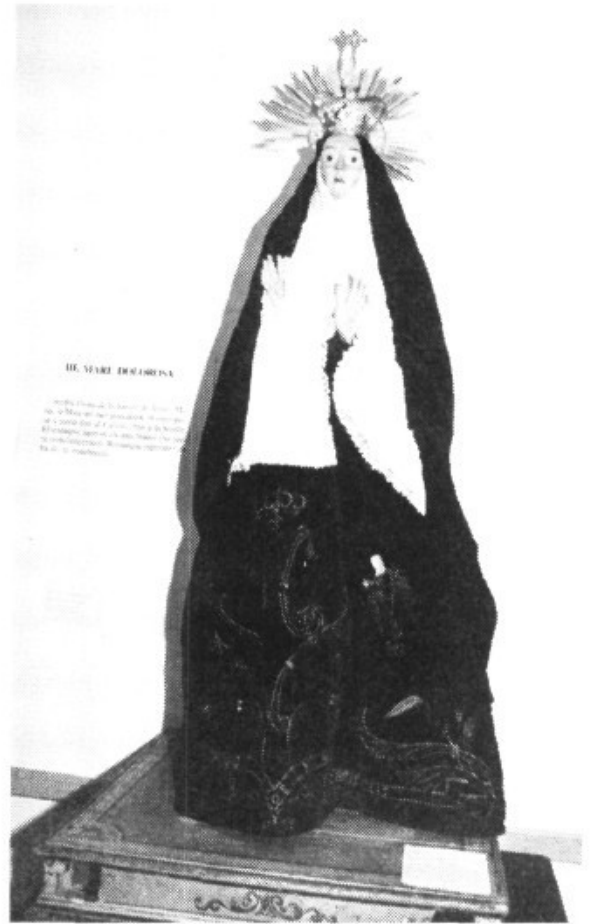
PERE RAYÓ BENNÀSSAR

EL TALLER DE NAZARET de Mateu Llopis, fill, Segle XVI.

OBJECTES DE CULTE. Entre altres, dos reliquiaris i dues bacinnes dels segles XVIII i XIX.

LA DOLOROSA. Cara i mans de fusta tallada; vestit de vellut negre i de roba de fil amb randes, Segle XVIII. [Foto de dalt dreta]

MARE DE DÉU DE GRÀCIA de Gabriel Moger. Convent de Sant Francesc, 1500. [Foto de dalt esquerra]

CRIST A LA TOMBA ENTRE MARIA, SANT JOAN I MARIA MAGDALENA.

Mateu Llopis, fill.
Segle XVI.

CORONA POÈTICA
A
SANTA MARIA LA MAJOR
D'INCA

EN EL XXVe ANIVERSARI
DE LA SEVA CORONACIÓ PONTIFÍCIA

El dia 21 de maig de 1992, a la parròquia de Santa Maria la Major d'Inca tenia lloc l'ofrena de la Coronació Poètica en el XXV. aniversari de la coronació Pontificia de nostra Madona d'Inca. Una vetllada on els versos i la música s'agermanaren per homenatjar i venerar la nostra Verge.

Per fer una petita recordança, hem de dir que el 30 de juliol del 1990, publicaren una lletra de convit Antoni Pons Sastre, batle d'Inca i Jaume Puigserver i Capellà, TOR, rector de la parròquia de Santa Maria la Major d'Inca. Aquesta lletra de convit anava adreçada a tots els poetes de llengua catalana per tal de teixir una corona poètica, inspirats en un tema marià. La revista "Lluc" i "Serra d'or" animaren a la participació.

El llibre és un vertadera joia poètica mariana on els nostres poetes

Blai Bonet, Climent Forner, Joan Perucho, Guillem d'Efak, entre altres cantaren versos plens de lloança a Santa Maria la Major.

Ressonància poètica, on els versos amarats de devoció mariana enjoiaren la nostra Verge i feren una corona ben guarnida d'estimació i l'oferiren tots ensems dins una nit on els nostres millors poetes illencs feren presència. Un recital de poemes que semblava tot un esdeveniment encisador.

Mn. Pere Joan Llabrés fou l'encarregat de recollir i ordenar el material rebut i l'Ajuntament d'Inca el patrocinador.

Mn. Llabrés obrí l'acte amb unes paraules de presentació: "Aquí, al cor de l'illa major, en aquest vespre flairós de primavera, els vostres cantors enamorats us han portat una corona florida amb llússor de Renaixença, recordant i revivint la que amb fervent

illencs, del Principat, del País Valencià, de l'Alguer, hi han pres part. Feia temps que Inca no havia acollit tants de poetes junts. Cal destacar la presència de Miquel Gayà, Josep Mª Llompart, Gabriel Janer Manila, el Pare Miquel Colom, TOR, Alexandre Ballester, Jaume Santandreu, et. Tampoc podem deixar de banda a

entusiasme us dedicà Miquel Duran el principi de segle; us la portam també mesella de batec vital, generós i fort de les generacions noves; us l'hem teixida harmoniosa i conjuntada amb el to fer i tendre de la llengua dels nostres pares".

Tot seguit, l'escriptor i poeta Josep Mª Llompart, exposà la importància de la poesia com a lloança religiosa vers les nostres imatges marianes.

El llibre té dues parts: la primera, una seixantena de poesies inèdites, i la segona, una antologia de poemes d'autors que han cantat a Maria.

Cal destacar en aquesta vetllada el concert de polifonia mariana per l'orfeó "L'Harpa d'Inca", dirigit pel reconegut director D. Miquel Aguiló. Es va estrenar el "Magnificat de Santa Maria la Major", música del P. Antoni Martorell, TOR, i lletra de Mn Pere Joan Llabrés.

L'actuació extraordinària de l'Harpa d'Inca donà brillantor a la festa. Vertaderes joies del cant marià, sota la batuta del seu director, ompliren de goig i satisfacció a tots els presents. Hem de dir que *L'Harpa d'Inca* gaudeix d'una forta estima. Des de l'any 1921 en què fou fundada per Miquel Duran i Jaume Albertí, el poble inquer es pot sentir orgullós d'aquesta coral que broda tots els actes en què hi pren part. Els seus nombrosos recitals en són una mostra. ■

CONVERSA... amb *DISCOS BABA*

“**B**ojos, la gent és boja” diu na XESCA, tot just posa el peu a l’escaló del portal de la tenda de discos de la qual ella n’és la dependenta. Ràpidament i amb el propòsit d’evitar qualsevol tipus de malentès, afegeix “bé!, vull dir amb això, que mai saps el que et poden arribar a demanar. Tot va sempre a l’inrevés del que nosaltres hem planificat. Quan tu creus que la gent s’aproparà per comprar aquells discs dels que nosaltres n’hem duit un major nombre de còpies, aleshores la gent acudeix sol·licitant aquella música que menys t’esperes”. I és que ja ho deia Joan Manuel Serrat a la cançó “Cada loco con su tema”, en la que, per altra banda, diu també que prefereix “ganar a perdre”, la qual cosa, tot plegat, ens indueix a pensar amb un xic de malícia i aprofitant l’avinentesa, que podria tractar-se en el seu cas d’una mena de justificació personal - o bé de missa de difunts- per haver deixat soterrat sense escrúpols aquell Serrat encara no estrangeritzat dels

"SOPA DE CABRA... actualment... ha cedit el lideratge del rock en català als PETS, SAU O UMPAHPAH"

anys setanta. Però tot això - i perdonau la nostra intromissió- és una altra història que res té a veure amb la CONVERSA que ara ens ocupa i que caldria tornar a vertebrar.

Milions d’hores de música de tot tipus, tantes com hores manquen als qui voldrien estar-ne gaudint, s’emmagatzemen en el petit local de **Discos Baba** on hem anat per parlar amb Francesca Pons, que quasi sempre podem trobar rera el taulell, amb paraules de la qual hem encetat aquesta entrevista.

“És molt difícil respondre a preguntes de la classe: ¿Quina casta de música escolta la gent més jove? ¿I els més grans? O bé, ¿i quina és la música o els grups més venuts?”. “El que és ben cert és que la publicitat hi fa molt. Aquells discs, cassettes o compactes de grups o estils musicals que la gent no comprava excessivament i que de

cop i volta tothom vol tenir a casa seva (*R.E.M., Guns’ & Roses o Pixies, entre molts altres*) és gràcies a que han estat degudament promocionats per la televisió o altres mitjans. La venda es produeix a onades. A vegades ens trobam amb clients que s’anticipen als nostres mateixos representants i que coneixen millor que nosaltres el mercat discogràfic.”

Malgrat tot i a força d’insistir aconseguim esbrinar, d’una manera un tant simplista i en la mesura que el tema ho permet, algunes de les tendències més generals. “Hi ha música que mai no passa i a la gent sempre li agrada tornar a sentir. A tots ens agrada recordar. És per això que normalment tenen èxit aquells discs recopilatoris de temes que en el seu moment foren molt escoltats”. “Hi ha també aquells grups dels que mai es deixen de vendre discs d’una ma-

S'ESCAIRE DISCOTECA
INCA

ABIERTO CADA DIA

BAJOS "BAR SA PUNTA" C/ RENTADORS S/I

DISCOS

C/ VIDAL, 51 TL. 88.02.83

nera constant" diuen referint-se als mites del rock, siguin vius o morts per a la història de la música.

És un bon moment per a comprovar si la mort d'un músic i el procés de mitificació d'aquest que d'això se'n deriva queda reflectit en les xifres. "No hi ha dubte que és així, fixa't en el cas de **Roy Orbison**, que pràcticament ningú coneixia, o en el cas recent de **Freddie Mercury**, que tot i ser prou conegut ha fet incrementar enormement amb la seva mort les vendes del seu grup, **QUEEN**." Un procés de mitificació impulsat sens dubte pels mitjans de comunicació per una banda, i per les cases discogràfiques, per l'altra, que no es poden permetre obviar oportunitats tan sucoses com aquestes. És el que podem dir-ne 'necromercantilisme'.

"A Inca, la gent no mostra un gust desorbitat per la música més comercial..."

"El rocken català ha tengut una gran acceptació des de que es va

*donar a conèixer aquí, obrint-se les portes amb el grup **SOPA DE CABRA**, que actualment i després del seu darrer treball, ha cedit el lideratge als **PETS** [que actuaren per Sant Abdon], **SAU** o als **UMPAH-PAH**" continuen, reprenent així les dissertacions en les que estavem envescats. "Altres estils musicals com el **New Age** creen cada dia més adeptes, en canvi hi ha estils com és ara la música 'màquina' o 'bacalao', música 'disco' en general, que només es ven a una clientela d'una mitjana d'edat no superior als quinze anys". "Hi ha també aquells que només s'interessen per un gènere musical determinat- música clàssica, blues, jazz, ... Són compradors molt exigents i bastant especialitzats, i per aquest motiu mals de servir." "A Inca, la gent no mostra un gust desorbitat per la música més comercial, sovint es senten atrets per un mercat molt més marginal", ens diuen finalment.*

La nostra tertúlia continua més encara i repren noves formes més enllà del que puguin esser predileccions estrictament musicals, però ara ja tocam el dòs.

Per la nostra banda, continuarem rumiant sobre el personatge/cauntador que -a remolc de les nostres dèries personals, val a dir-ho- ens hem permès deixar aterrar en aquesta entrevista i el fet que, per estrany que pugui semblar, si aplicam el codi que establí LA TRINCA en el llunyà *Far West*, s'estimi "un siux más que el séptimo de caballeria" (*Cada loco con su tema*. 1983), quan nosaltres continuam pensant que hauria de ser tot el contrari. ■

MIQUEL ÀNGEL RAYÓ I MARTÍN

Botiga
La Florida
Plaça Espanya, 19
Inca (Mallorca)

PUB
NIT
C/Jaume Armengol
Nº 74 Inca

Delegació d'Inca

Nova seu al Carrer Vidal, 5 entresol

ACTIVITATS

REALITZADES ELS MESOS
DE MAIG I JUNY

Església de Mancor. Capella de St. Antoni Abad on s'hi troba l'urna que conté el braç i la sang de St. Probus.

CONÈIXER L'ENTORN:

Mancor de la Vall

El dissabte 9 de maig un grup de més de 20 persones visitarem Mancor. Primer anàrem a l'església, edifici neoclàssic del segle XIX, projectat per **Fra Miquel de Petra**. A l'interior el que més va cridar l'atenció fou l'urna que conté un **braç i la sang de Sant Probus**, a la capella de Sant Antoni Abat. Els qui volgueren, pujaren al campanar.

Després, ens dirigírem a peu a **Massanella** on ens hi esperava el batle de Mancor, Gabriel Pocoví i el senyor de la possessió, Ignaci Coll Moragues. Ens passejàrem també pel llogaret on sobresurt la construcció de la *casa del garriguer*. Allà prop hi ha la possessió de **Son Maga** que ens va mostrar el seu propietari.

Tornant a Mancor vam visitar **Son Morro**, amb una bella façana; hi sobresurten el portal de pedra, amb arc de mig punt, i dues finestres renaixentistes. A continuació anàrem a la Font de la Vila i els Rentadors, conjunt que fa poc ha estat rehabilitat on beguérem aigua fresca.

El grup a la claustra de Massanella. Hi ha el senyor de la possessió, IGNACI COLL MORAGUES, i el batle de Mancor, GABRIEL POCOVÍ POU. A la foto d'abaix, rentadors de Mancor.

Casa del garriguer al llogaret de Massanella.

El grup Obra Cultural Balear-Inca en els BANYS ÀRABS. Ciutat.

Conèixer Ciutat

Finalment, el batle de Mancor ens va rebre a la sala de sessions de l'Ajuntament, obsequiant-nos amb diverses publicacions de la vila i oferint-nos un aperitiu i cava.

Pensam continuar aquestes visites en la propera temporada visitant Sineu, Campanet, Selva, Caimari..., sempre en dissabte matí.

(fabal) Portal d'entrada a la possessió de Son Maga.

El dissabte, 13 de juny, férem un itinerari urbà per Ciutat de Mallorca. El grup tornà a ser de més de 20 persones. Anàrem i tornàrem amb tren.

Les visites més significatives foren:

- L'església de **Santa Margalida**, antiga església gòtica edificada tot d'una després de la conquesta de Mallorca per Jaume I, encara que sofrí una reforma important en el segle XIV. S'hi establiren, primer els franciscans i posteriorment les monges agustines de Santa Margalida. Aquestes monges foren exclaustrades l'any 1837, i el convent gairebé desaparegué destinant el seu solar a hospital militar.

- La **Col·lecció March d'Art Espanyol Contemporani**, amb obres de 36 artistes espanyols de gran prestigi, entre ells destaquen els pintors Picasso, Dalí, Miró, Gris, Tapies, Barceló ... i els escultors Chillida i Julio González.

- L'església de **Santa Eulàlia**, començada a la primera meitat del segle XIV, durant la segona etapa del regnat de Jaume II. La

planta del temple és de tres naus i girola, cosa única a Mallorca. Tota l'obra pertany a l'art gòtic, exceptuant la façana que s'aixeca en el segle XIX i és neogòtica.

- El **Museu de Mallorca**, que es troba al palau de Ca la Gran Cristiana, i que conserva una important col·lecció de pintura gòtica. Són molt interessants també les sales dedicades a l'arqueologia musulmana, que no vam poder visitar, degut a problemes de personal que té el museu.

- Els **banyes àrabs**, un dels pocs restes arquitectònics conservats del època islàmica a les illes Balears.

Acabàrem la visita a Ciutat a la **claustra** del Convent de **Santa Clara**.

A la programació del curs 1992-93 hi haurà, com a mínim, dues sortides més a Ciutat, en dissabte matí.

Excursió a l'arxipèlag de Cabrera

Per acabar les activitats programades en el darrer trimestre del curs 1991-92, el dissabte 27 de juny, tingué lloc l'excursió a l'arxipèlag de Cabrera.

Donàrem la volta a l'illa de Cabrera, observàrem les altres illes i illots. Una vegada a terra vam visitar el Castell, el Monument als francesos i vam nedar a *Sa Plageta*. Ens va acompanyar una eixerida guia d'ICONA. Abans de deixar l'illa nedàrem a la paradisíaca *Cova Blava*.

L'arxipèlag de Cabrera està format per un grup d'illes i illots situades al sud de Mallorca. Es tracta d'una prolongació de la serra de Llevant que emergeix de la mar. Les illes més importants que el formen són na Foradada, na Pobra, na Plana, l'Esponja, la Conillera, na Redona, Cabrera, l'illa de ses Bledes, l'illa de ses Rates, els Estels i la Imperial.

La superfície total de l'arxipèlag es de 14 km², que representa el 0,28% de les Balears. L'illa de Cabrera té 14,03 km. de costa i els illots un total de 38,3 km., el que fa un total per a l'arxipèlag de 52,33 km. de litoral, que suposen el 4,22% de la costa de les Balears.

Té un relleu molt muntanyós, malgrat la seva poca altària, amb un màxim al puig de *na Picamosques*, de 172 m. Aquest fet determina que la seva costa sigui molt retallada, amb moltes cales i entrants.

Poc es coneix del poblament antic de l'arxipèlag. Errònies llegendes contenen el naixement d'Anníbal a Conillera. Tenia una gran importància a les rutes de l'època clàssica. El port natural és molt abrigat i molt segur en cas de temporal. A finals del segle IV sabem de l'existència d'un monestir, documentat per una epístola tramesa per sant Agustí al superior de la comunitat.

El primer propietari de l'Illa després de la conquesta del rei Jaume I, fou **Ferrari de Sant Martí**, paborde de Tarragona. En el segle XV es construí el castell, únic element dissuasiu contra els atacs dels pirates argelins. L'actual edificació és el resultat de reconstruccions i restauracions.

El 1809, durant la guerra contra Napoleó, la victòria de Bailén va tenir repercussions importants per a les Balears, i en concret per a Cabrera. Els presoners conegueren la fam, les malalties i una gran misèria. Menjaren herbes salvatges, sargantanes

i rates, i fins hi tot va haver-hi casos d'antropofàgia. El captiveri va durar cinc anys. En total, hi hagué 3.400 baixes, la majoria morts per les malalties o la fam. El tractat de Pau de 1813, entre Napoleó i Ferran VII, suposà la llibertat per als francesos que havien sobreviscut. El 1847, una esquadra de la marina francesa desembarcà a l'illa i construí un monument, en record de tots els que hi quedaren.

El 1890 heretà l'illa Jacint Feliu i Ferrà. Els **Feliu** feren grans millores, fundaren *VILA CRISTINA*, repoblaren l'illa de vinya i la dotaren d'un servei regular de vaixells a vapor que la unien amb Palma.

El 1916, durant la Gran Guerra, l'Estat espanyol l'expropià a la família Feliu per qüestions de defensa.

Actualment l'arxipèlag de Cabrera, juntament amb les aigües i fons marins que l'envolten, és **Parc Nacional Marítimo-Terrestre** amb una flora i una fauna de gran valor. ■

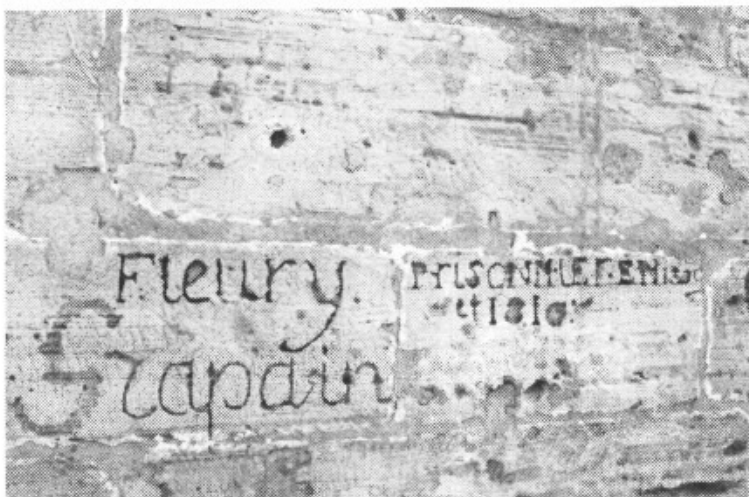

[ADALT]

Port de Cabrera. Al fons, *Sa Plajeta*.

Inscripció feta per un presoner francès (sembla que Fleury Grapain) a les parets del Castell. [ENMIG]

El grup de l'OCB-Inca a l'escala del Castell.

[ABAIX]

Es Castell de Cabrera.

[FOTO DE LA PÀGINA ANTERIOR]

EL PACTE AUTONÒMIC ÉS INSUFICIENT*

Per valorar el Pacte Autonòmic pot ésser interessant analitzar si les competències que es transferiran a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears com a conseqüència dels Acords, juntament amb les que ja té la CAIB, significaran assolir per part de la nostra Comunitat el sostre competencial de les comunitats autònomes d'autonomia plena.

La meua opinió és que, amb independència de destacar que tot increment de competències és positiu i que quan aquest es consumeixi possiblement la Comunitat tindrà el doble de personal i haurà duplicat el seu pressupost, però no assolirem encara el sostre competencial de les comunitats d'autonomia plena per les següents raons:

- No s'ampliaran els Decrets de traspasos de serveis aprovats a l'etapa autonòmica, Decrets

que comparats amb els seus anàlegs referits a les Comunitats Autònomes d'autonomia plena s'observa que hi ha una forta rebaixa en els de Balears.

Per exemple, mentres al Reial Decret de Traspàs de Serveis a la

"... amb independència de destacar que tot increment és positiu... les competències a transferir són insuficients"

Generalitat en matèria de Cultura es disposa que "la Generalitat de Catalunya i l'Administració de l'Estat col·laboraran entre ells per assegurar la deguda representació de les manifestacions de cultura catalana en les activitats que desenvolupa l'Administració de l'Estat per promoure la presència cultural d'Espanya a l'estranger". La clàusula anterior no apareix en els Decrets de traspasos de serveis a la CAIB en matèria de Cultura.

- Les funcions sobre les matèries i, a vegades, les matèries descrites en els Acords Autonòmics que seran objecte de transferència a vegades són més restrictives o limitades que

"... Podria constituir una passa més... sempre que la seva assumpció no signifiqui tancar el procés de transferències"

les descrites en els Estatuts d'Autonomia de les Comunitats Autònomes d'autonomia plena.

Així, mentre que a les Comunitats d'autonomia plena s'han transferit el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat en matèria de Seguretat Social així com la gestió del seu règim econòmic, segons els Acords just es transferiran a les Comunitats Autònomes la gestió de les prestacions i serveis socials del sistema de la Seguretat Social (INSERSO).

- Gràcies als Acords es reforça un mecanisme de "cooperació" Estat-Comunitats Autònomes que en determinats casos pot significar un límit a l'exercici de les competències de les Comunitats Autònomes. Són les anomenades conferències sectorials que tendran, entre d'altres objectius, la planificació o programació conjunta i que, si bé en general adoptaran les decisions per consens, podran arribar a adoptar acords per majoria. Basta veure que en matèria d'Educació la creació de nous centres i la implantació de nous estudis "se realitzarà de acuerdo con los criterios de planificación general que serán acordados en la Conferencia Sectorial".

- El contingut i abast definitiu de les competències descrites als Acords Autonòmics dependrà, a més a més, dels decrets de traspasos de serveis -per cert, sobre dues matèries ja s'anuncia en els Acords que no n'hi haurà- i dels mitjans financers que es transfereixin.

- Només falta a les llistes a transferir la competència en matèria de seguretat pública i seguretat social. Les Balears tampoc tendran la competència legislativa en matèria de comerç interior, ni la competència en matèria de Règim Local, ni les competències en matèria d'administració de l'Administració de Justícia, ni les competències plenes en matèria de Dret Civil, per posar exemples significatius.

Tot això ens permet arribar a les

següents conclusions:

1) Les competències que rebrà la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

"... falta seguretat pública i seguretat social"

com a conseqüència dels Acords són insuficients, limitades i, algunes d'elles, com és el cas de l'ensenyament, eina essencial per a la normalització d'una llengua, arribarà amb un retard de més de quinze anys respecte de les Comunitats Autònomes que tenen llengua oficial pròpia.

2) L'increment de competències no significarà assolir per part de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears el sostre competencial de les Comunitats Autònomes d'autonomia plena (País Basc, Catalunya, Andalusia, Galícia, Navarra), ni les del País Valencià o Canàries, ni el de les competències de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears (incloses les *expectants*), ni el de les competències descrites a la Proposició de Reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears aprovada pel Parlament, el dia 29 de gener del 1991, i presentada a les Corts Generals.

3) Aquest increment competencial podria constituir una passa més en el procés cap a la institucionalització de

"... Les Balears tampoc tendran la competència legislativa en matèria de comerç interior"

l'autogovern ple, sempre que la seva assumpció no signifiqui tancar el procés de transferències de competències a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i Pitiüses ■

BARTOMEU COLOMI PASTOR

* **BARTOMEU COLOM I PASTOR** forma part de la Junta directiva d'OCB que presideix Antoni Mir. Professor titular a la Facultat de Dret de la *Universitat de les Illes Balears*, la seva tesi doctoral versà sobre règim administratiu comparat entre diverses illes europees. És especialista en Dret Administratiu i en temes de l'Estatut d'Autonomia i de la Llei de Normalització Lingüística. Membre de la *Plataforma Cívica per l'Autogovern*, explicà les seves idees en un acte públic a Ciutat i en l'article de la pàgina anterior a **DIARIO de MALLORCA** dijous 16 de juliol. Pel seu interès, l'hem reproduït.

JOAN FUSTER 1922-1992

La desaparició de Joan Fuster a començaments d'un estiu que no volia començar ha servit, justament, per provocar la reflexió. L'OCB organitzà un acte a Ciutat per parlar de l'autor de *Nosaltres els valencians*. Josep Melià, autor a la manera fusteriana de *Els mallorquins*, i Francesc Burguera glosaren la figura de l'escriptor de Sueca. Tant des del punt de mira patriòtic com en el d'intel·lectual -en el sentit més ample del terme-, tots, valencians i mallorquins especialment, ens hem mort també un poc.

VILANOVA

PAPELERIA Y LIBRERIA INFORMATICA Y MUEBLES OFICINA

Costa y Llobera, 208 6700 INCA Hostals, 47

☎ 502880 ☎ 504229

OPTICA REAL

sea la diferencia

C/ Obispo Llompart, 2
Tel. 88 09 40
07300 - INCA

Guarderia Sol Txent

General Luque, 85 (esq. Torreta) - Tel. 50 02 20 - INCA

FÁBRICA D'ARTICLES DE PELL

guants bosses peces de vestit

i marroquineria en general

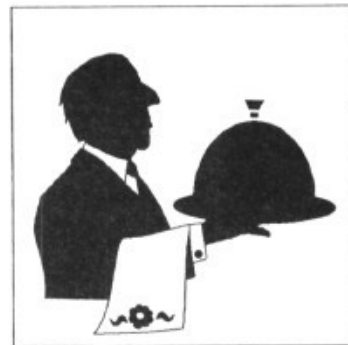
Gran Via de Colón INCA Telefon 50 19 00

L' HUMORISME SÈRIÓS

El diccionari defineix així l'humorisme: "Estil literari en el que s'agermana la gràcia i la ironia, el que és alegre i el que és trist". Aquí teniu una tria de frases i pensament de reconeguts autors, tan genials com aquestes paraules que de forma amena i amable poden arrancar un somriure, tal vegada melancòlic, com a defensa intel·ligent davant els problemes de cada dia.

- * Si funciona, no ho arreglis.
- * Beneït sigui qui no espera res, perquè mai serà defraudat.
- * Estimats ecologistes i grups d'associacions de verds: A més d'estimar el germà arbre, heu d'estimar el germà home.
- * Abans les dones es ruboritzaven quan s'averonyien, ara s'averonyen quan es ruboritzen.
- * El món necessita homes amb imaginació; és a dir: dones.
- * No hi ha persones tan buides com les que estan plenes de sí.
- * La meua forma de bromejar és dir la veritat. És la millor broma del món.
- * El matrimoni més feliç que podria imaginar-me seria el de un sord amb una cega.
- * L'estat matrimonial es nomena sant perquè compta amb molts màrtirs.
- * AMOR: Estat d'imbecil·litat transitòria.
- * CLERECIA: Personal de terra de Déu.
- * Déu em perdonarà. És el seu ofici.
- * Res envalenteix tant el pecador com el perdó.
- * Guarda'm d'aquell en qui tenc la meua confiança, que de qui desconfii, em guardaré sol.
- * La primera meitat de la vida ens l'espenyen els nostres pares, i la segona, els nostres fills.
- * Només hi ha una veritat absoluta; que la veritat és relativa.
- * Tot el món es queixa de la seva memòria, però ningú de la seva intel·ligència.
- * Només encerten quan rectifiquen.
- * Deixau-los murmurar, ens deixen comandar.
- * Era com un gall que creia que el sol sortia per sentir-lo cantar.
- * Tot el món diu bogeries; només és lamentable quan es fa solemnement.
- * Jo mai seria soci d'un club que em volgués admetre a mi.
- * Consultaré el meu misser i, si accepta el cas, en contractaré un altre.
- * No sieu de cap escola, sobretot, no de la meua.
- * Qui pot governar una dona, pot governar una nació.
- * Crec en l'existència de Déu, malgrat totes les beneïtures que m'han contat per a fer-m'ho creure.
- * No. No sóc feliç, ni falta que em fa.
- * Què feliç sóc, des que m'he resignat a no ésser-ho!

CATALINA AMER VIVES

Ja tornam a ser una altra vegada amb tots vosaltres i tal com us anunciàvem al nostre article anterior, la introducció d'avui anirà de productes de temporada.

Aquest mes en què ens trobam, era abans el de la gran varietat de fruites i hortalisses, i diem abans perquè la cosa ha canviat, possiblement per bé, ja que els hivernacles i la millora en els transports ha fet que, per una banda es pugui conrear i recollir fruita fora de la seva normal temporada, i per l'altra, tenir a l'abast productes que, si bé a les nostres contrades no són propis del temps, produïts a altres terres ens augmenten la varietat, i així les nostres places i mercats tenen una gran varietat de colors que omplen a caramull l'arc de Sant Martí.

Convé però centrar-nos primer en les fruites que són nostrades i trobam: l'albercoc tardà, molsut i dolç (el primerenc ja s'ha acabat); tota la gran varietat de prunes des de la vermella encesa fins a la groga, passant per tota una gama de colors; la cirera, que mossèn Riber qualificava com a "dolça recada picada d'ocell"; el melicotó, amb gran quantitat de varietats, a quina més exquisida; la pera, la poma, i un llarg enfilall més. No convé però, que ens oblidem d'una fruita que encara que sigui molt humil, no per això és menys saborosa, ens referim a les figues en totes les seves varietats i amb tots els diferents noms que reben, segons que, qui les anomeni sigui d'un o altre lloc de la

Canon

COPIADORAS - CALCULADORAS - M.E.E. - FAX

AVDA. CIUTAT DE LLOMPOC, 146

antes: GRAN VIA COLON.

TEL. 505391 - FAX. 505125

INCA

LA CUINA

"MOUSSE" FREDA D'ALBERGÍNIES

Ingredients:

- 1,5 Kg. d'albergínies
- 1/2 l. de llet
- 4 ous
- sal i pebrebò
- 4 tomàtiques madures
- 1 branqueta de moradui
- oli d'oliva

Elaboració:

Pelau les albergínies, tallau-les de per llarg i posau-les amb remull amb aigua i sal durant uns minuts, per tal que perdin l'amargor.

Colau-les i fregiu-les dins d'una paella, amb oli, fins que siguin ben rosses.

Posau-les dins d'un recipient i afegiu-hi els ous, la llet, la sal i el pebrebò i triturau-ho; després es posa tot dins d'un motlle rectangular i s'enforna a *bany Maria* durant 40 minuts a forn moderat.

Mentrestant es prepara una salsa amb les tomàtiques pelades i assaonades que triturarem i passarem pel colador xinès (les tomàtiques han de ser crues).

Una vegada cuit el pastís i després de refredat, el desmotllarem i el servirem dins d'una palangana amb la salsa al fons, decorada amb unes fulles de moradui.

[VE DE LA PÀG. 28]

nostra terra: flors, roges, martinencques, agostenques, albercoc, bordissot blanca o negra, de coll de dama, hivernenca, paratjal, de la senyora, verdal... i moltes més. (Tanta sort que la maledicció bíblica a la figuera no va arribar al seu fruit).

El raïm en alguna de les seves classes a finals de juliol ja es pot treure a taula; les síndries i melons a més del plaer que suposa menjar-los ens ajudaran a reposar l'aigua que la forta calor de l'estiu ens va eliminant mitjançant la sudació.

Uns altres productes que, a l'hora de preparar el menjar que hem de posar a taula cada dia, ens ajudaran molt, en aquesta època, són les tomàtiques, els pebres, les cebes, els enciams, els cogombres, etc. que fan que la falta de gana que propícia la calor, es vegi vençuda pel delit de menjar un bon trempó, una bona amanida, i tal vegada, sortint de la nostra tradició, un bon gaspatxo.

I pensant en els productes anomenats, podem fer algun menjar que sigui apropiat a la temperatura i xafogor que acostumam patir -o hauríem de patir, perquè aquest juliol comença ben fredorenc- aquests dies; és a dir un menjar que ens sigui fàcil de preparar, que ens ocupi poc temps i que guanyi en sabor i apatia que se sent a l'hora de seure a taula.

En primer lloc i dalt del nostre "podi" culinari hi hem de posar el trempó, que per la varietat d'ingredients que el conforma es converteix en un menjar senzill i molt saborós que a l'hora de degustarlo, pot deixar ben ple a la persona més menjadora, gràcies a les "muies" que s'hi fan.

Una altra bona menjua d'estiu, que veritablement és més laboriosa d'elaboració (però no més difícil), és el nostre tumbet, que amb patates, pebres, albergínies, carabassó i tomàtiques, resulta d'una exquisidesa extraordinària.

Basta però ja de preàmbuls, i anem al que és el nostre objecte, és a dir una recepta de cuina.

Creiem que no cal donar-vos les receptes ni de trempó ni de tumbet, ja que, amb tota seguretat, les sabeu fer prou bé i a més amb aquest punt personal que fa que cada una d'elles sigui única i irrepetible.

Avui us proporcionarem una recepta també ben apropiada per aquest temps. Vegi's el quadres adjunts. ■

NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Ja que a la recepta ha sortit el moradui, avui parlarem d'herbes aromàtiques, així no digueu:

"mejorana"	per	moradui
"orégano"	per	orenga
"tomillo"	per	tem o farigola
"eneldo"	per	anet
"hinojo"	per	fonoll
"ajedrea"	per	sajolida
"romero"	per	romaní
"perifollo"	per	cerfull
"cebollino"	per	porradell
"albahaca"	per	alfabeguera

La torxa olímpica passà COM UN LLAMP el 23 del mes de juliol.

Els més vells del lloc recordaven quan va venir Franco. Els no tan joves, quan el encara Príncep de Borbó passà també com un llamp amb un bon cotxe. Tothom anava preparat. Els independentistes demanant al món INDEPENDÈNCIA en anglès, la gent en senyeres repartides per l'Ajuntament (fins i tot els del PSOE i PP en duïen) i les forces de seguretat... amb una frissera! Malgrat les cabrioles del nostre improvisat fotògraf T. Rodríguez, la flama a la foto d'avall no es veu tant com la porra. Només hi feia falta el batle fent de Toni Isbert i *Sa Revella* preparada per actuar i ja tenim BIENVENIDO MISTER MARSHALL II.

Tornam a 3^a.

El Constància, com tots sabeu, és un club de futbol que anys enrera aixecava passions. Afeccionats de tota la part forana i fins i tot de Ciutat, baixaven a Inca tots els diumenges a animar-lo i gaudir del millor futbol que en aquell moment es podia oferir a la nostra illa.

Cas apart era el *Alfonso XIII*, després anomenat "Mallorca", que disfrutava de tots els favoritismes institucionals i arbitrals (recordem el Sr. Cruellas el 20-5-1945).

Aquell esplendor que el Constància aconseguí es va apagar degut a una forta crisi. Els anys finals de la dècada dels vuitanta hi va haver el risc que fossin els darrers de la seva història. Però fa molt poc temps va sorgir una directiva jove, amb ganes de fer feina, uns jugadors quasi tots inkers, que desinteressadament s'oferiren a aixecar el nostre estimat Club. Una primera temporada a *Preferent* en què es va fer un paper molt digne. I una segona temporada en què, animats, directiva i jugadors projectaren pujar l'equip de categoria.

Així, amb una sèrie de jugadors de reforç, començà la temporada 1991-92. El 25 d'agost del 1991 s'encetà la lliga a Muro. Es perd en el darrer minut de penal molt discutible; en el segon partit ens visita el Campos i es torna a perdre per penal dubtós. En els següents deu partits s'aconsegueixen tan sols dotze punts i es decideix cessar l'entrenador Sr. Esteban. El seu substitut fou l'inker Sr. Garriga. Amb ell, el Constància aconseguí arribar al final del campionat ocupant la tercera posició de la taula classificatòria, lloc que li dona opció a jugar la lligueta d'ascens a tercera divisió estatal.

Hem de destacar, al llarg de la temporada, la gran quantitat d'errades arbitrals que s'han produït en contra del Constància. Sobretot, es recorda, per demencial, l'arbitratge del Sr. Díaz Ortega. En contrapartida, hem de donar l'enhonorabona al Sr. Armenta Fernández per la seva tècnica arbitral.

El 23 de maig del 1992 començà la lligueta d'ascens en què aconseguí, triomfalment, deu punts dels dotze possibles, marcant onze gols i rebent-ne tan sols tres.

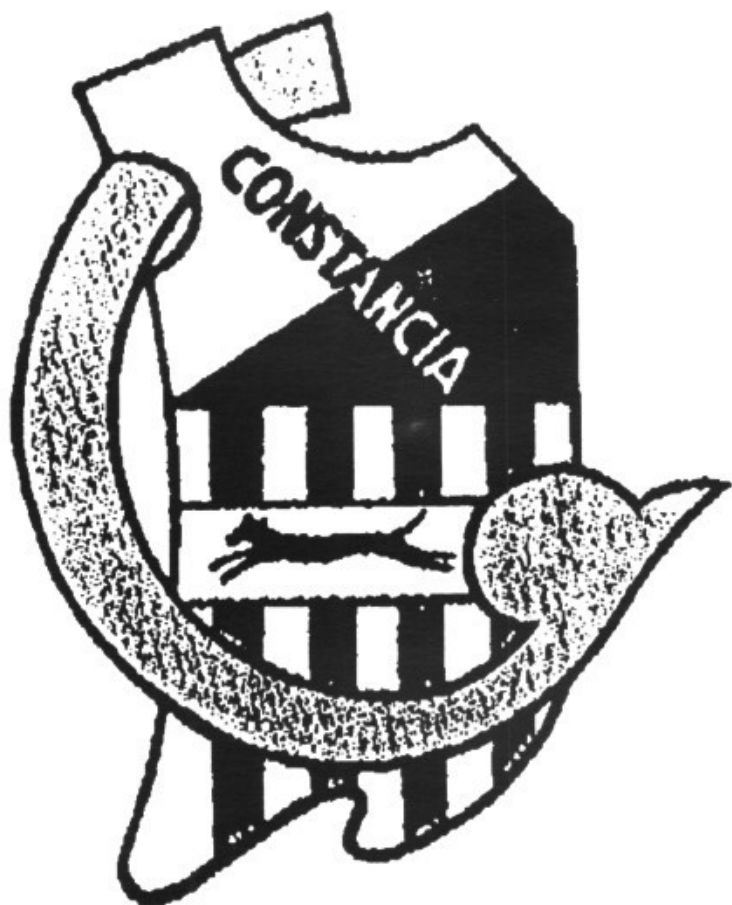
Hem de destacar a tots els jugadors de la plantilla i al seu entrenador. Molt especialment a Kiko Oliva, capità i màxim goleador de l'equip.

El Constància, amb aquest ascens, inicia una nova època, en la que podrà assolir molts d'èxits, si compta amb l'ajut dels afeccionats.

Temporada 91-92

De dalt abaix i d'esquerra a dreta de la foto:

Pere Quetglas (C)
 Rafel Perelló (C)
 Paco Oliva (C)
 Toni Martorell (PORT)
 Toni Llobera (DE)
 Pere Reinoso (DE)
 Paco Mateu (DE)
 Tomeu Vallespir (d)
 Xisco Pol (d)
 Jesús Martín (C)
 Tomeu Garcia (s.g.)
 Miquel Garriga (E)
 Àngel Garcia (P)
 Toni Pujadas (vP)
 Toni Queglas (DA)
 Pep Corró (DE)
 Joan Quetglas (Ma)
 Víctor Segarra (C)
 Bernat Sampol (DA)
 Rafel Arrom (DA)
 Pep Pizà (DE)
 Toni Ferrari (DA)
 Miquel Escarrer (DE)
 Alfons Torres (DE)
 Tomeu Pericàs (DE)
 Absent:
 Miquel March (POR)

DE: defensa
 C: centre-campista
 PORT: porter
 DA: davanter
 E: entrenador
 s.g.: Secretari General
 P: President
 vP: Vice-President
 d: directiu
 Ma: massatgista

**Con apenas 5.000^{Pts.}
al mes Sa Nostra
me da el**

10%

**Y cuando Sa Nostra
dice que da el 10%,
es un 10%.**

**"SA NOSTRA"
CAJA DE BALEARES**

INSTITUTO DE BELLEZA
Cond-Estetic

ABIERTO DE LUNES A SABADO

PELUQUERIA Y ESTETICA

- METODO DE EQUILIBRIO NATURAL PIROCHE
- DEPILACION ELECTRICA
- SAUNA Y SOLARIUM

GIMNASIA ACTIVA Y PASIVA

YOGA RELAJACION - REHABILITACION ESPALDA
POSTURAS AL ALCANCE DE TODOS
PROFESORA TITULADA

Avda. d'Alcúdia, 6-1.º - Tel. 50 31 66 - INCA